

ventionssystemet och bruksvärdesystemet. Inom livsmedelsområdet behandlas jordbruks- och fiskprisregleringarna samt det regelkomplex som berör livsmedlens kvalitet. Beträffande transporter är det huvudsakligen reglering av taxitrafiken och regleringar inom luftfartstrafiken som diskuteras.

Rapporten innehåller mycket lite nytt. Den är huvudsakligen en sammanfattning av svenska undersökningar och utredningar gjorda i USA. Detta är ingen invändning mot arbetet. Det är ett helt legitimt syfte att för läsarna presentera en sammanfattning av gjorda undersökningar om olika regleringar. De valda områdena och i de flesta fall också exemplena borde vara intressanta för läsarna. En viktig fråga är, som alltid, vilka dessa läsare är. Jag vet inte om SPK-gruppen ägnat denna fråga något större intresse. Viktiga målgrupper, enligt min bedömning, borde vara politiker både inom riksdagen och kommunerna och byråkrater som i sin dagliga gärning sysslar med regleringar. Flertalet inom denna grupp har dåliga kunskaper om samhällsekonomi och troligen en vag och inom gruppen varierande bild av vad samhällsekonomisk effektivitet är.

En spännande pedagogisk uppgift för författarna tycker jag därför hade varit att formulera läroböckernas effektivitetsvillkor så att denna grupp läsare insåg vad det handlar om samt förankra de redovisade undersökningarna i denna teori. Att utvärdera regleringars effekter i ett samhälle byggt på undantag från läroböckernas villkor för Pareto-optimum är en svår uppgift. Det är dock vad de flesta av de redovisade undersökningarna försökt göra. Är effektivitetsbegreppet, begreppet samhälle m m oklara för läsarna när man inte det man borde kunna nå med den genomgång och diskussion som återfinns i rapporten. Jag efterlyser således ett inledande avsnitt på några tiotal sidor där effektivitetsbegreppet (både statiskt och dynamiskt) klargjordes och att man utifrån detta redovisade välfärdsförlusten av reglerade priser, begränsad konkurrens m m. I denna inledande presentation skulle också begreppet samhälle klargöras.

Bilaga 22 till LU 87:

Regleringar inom bostads-, livsmedels- och transportområdena

Rapporten *Regleringar inom bostads-, livsmedels- och transportområdena – kartläggning och analys* (Bilaga 22 till LU 87) omfattar 136 sidor och har utarbetats inom Statens pris- och kartellnämnd. Syftet med undersökningen har enligt kapitel 1 varit "att från samhällsekonomisk synpunkt belysa konsekvenserna av regleringssystemen på i första hand effektiviteten i ekonomin". De tre områdena man valt att behandla är bostads-, livsmedels- och transportsektorn. Vad gäller bostäder diskuteras byggnormerna (bl a en analys av hissinstallationer i trevåningshus), sub-

Det förefaller på några ställen inte vara helt klart ens för författarna vad innebörden är i begreppet samhälle. Angående fiskprisregleringen skriver man följande (s 86): "Uppskattningsvis får konsumenterna betala ca 50 milj kr genom högre priser på fisk och fiskvaror än i ett läge utan avgifter. Därtill kommer kostnader för att administrera regleringen m m. Mot denna bakgrund har den samhällsekonomiska kostnaden för fiskprisregleringen beräknats ligga i storleksordningen 50-100 milj kr." Även yrkesfiskarna, distributörerna m fl ingår emellertid i begreppet samhälle och de 50 miljoner i ökade utgifter för fisk motsvaras av lika stora inkomstökningar för dessa grupper. De samhällsekonomiska kostnaderna kan således inte sägas vara lika med den ökade utgiften för konsumenterna. De välfärdsförluster det här gäller skulle man kunna ha redovisat i den efterlysta introduktionen.

När det gäller offentliga utredningar tycks det i allmänhet finnas en skräck för att ha med en litteraturförteckning. Det är synd och speciellt i ett verk som detta med översiktskaraktär. I de flesta fall får man tillräcklig information via noterna men inte alltid. Det på sidan 100 angivna verket av Beesley, Glaister, Coffman har jag inte funnit varken titel eller årtal på. Låt mig få rekommendera användande av utförliga litteratur-(käll-)förteckningar även när det gäller offentliga utredningar. Man kan då hålla nere nottexternas omfattning väsentligt och läsaren kan på ett ställe se vilken litteratur som utnyttjats och vilken som inte använts.

Den språkliga dräkt tankarna är draperade i är i allmänhet av acceptabel kvalitet. Låt mig som ett undantag dock få citera följande (s 89): "Om ett livsmedel innehåller otillåtet höga halter av t ex sjukdomsframkallande mikroorganismer eller becquerel medför detta saluförbud." Becquerel är, som bekant, en enhet för radioaktiva preparats aktivitet. Ett livsmedel kan inte innehålla det, lika lite som luften innehåller Celcius eller författarna kilo.

Docent *BENGT MATTSSON*
Institutionen för ekonomi
Högskolan i Karlstad